

Een Verborgen Stadstuin

Midden in een oude Zwolse stadswijk, achter een met vuurdoorn beklede gevel aan de Assendorperstraat, ligt de verborgen stadstuin van Harry Pierik. Aan de buitenkant verradt niets dat hier een tuinontwerper en plantenliefhebber woont.

TEKST EN FOTO'S: SHERA VAN DEN WITTENBOER

Harry Pierik

Er is geen voortuin, er staat geen plantenbak, niets van dat al. Alleen een klein donkergroen bordje naast de voordeur waarop staat: 'Harry Pierik. Tuinontwerp. Groenadvies.' De verborgen tuin lijkt een geheim voor ingewijden. Toch geniet hij bekendheid tot ver buiten Zwolle en mag hij jaarlijks honderden bezoekers verwelkomen. Ik ben er één van. Harry leidt me, via de serre van het gezellig ingerichte huis, naar een klein

terras. Terwijl Harry thee zet, werp ik mijn eerste blik op de tuin. Dit gedeelte van de tuin is redelijk besloten. Een ruime voliëre herbergt exotische vogels. Ook is er een border met bijzondere schaduwplanten. Maar het meest wordt mijn oog toch getrokken naar een klein, smal en donker paadje, dat zich aan het eind van de tuin bevindt en dat al snel verdwijnt in de dichtbebladerde begroeiing. Het maakt me heel nieuwsgierig. Ik wil nog niet alleen op ontdekkingsstocht en wacht geduldig af. Daar komt Harry al met de thee en we raken in gesprek.

Ontwerpen voor anderen

Van oorsprong is Harry Pierik onderwijzer. Zijn plantenkennis heeft hij zichzelf eigen gemaakt. Al geruime tijd ontwerpt hij, naast zijn werk als onderwijzer, ook tuinen voor anderen. „Ik ben eigenlijk vanzelf in het tuinontwerpen gerold. De eerste opdracht kreeg ik jaren geleden van mensen die mijn tuin hadden bezocht.” Er volgden er meer. Een aantal jaren geleden besloot hij minder te gaan

werken om zich meer te kunnen richten op het ontwerpen van tuinen. Ondertussen is hij bijna fulltime met tuinen bezig. Hij vertelt dat hij nog precies drie maandagen voor de klas zal staan, waarna hij voorgoed uit dit vak stapt om zich helemaal op het ontwerpen van tuinen te concentreren. Harry ontwerpt niet alleen particuliere tuinen; hij is tevens verantwoordelijk voor de vormgeving en beplanting van verschillende stukjes openbaar groen in zijn stad. Zo nam hij de tuin van het Stedelijk Museum Zwolle onder handen en zorgde hij voor de herinrichting van de binnentuin van de bibliotheek. „Soms is het mogelijk om met de aanwezige planten en materialen door herschikking en minimale toevoegingen een totaal andere tuin te creëren. Dat geeft net zoveel voldoening als het ontwerpen van een geheel nieuwe tuin.”

Een mythische wereld

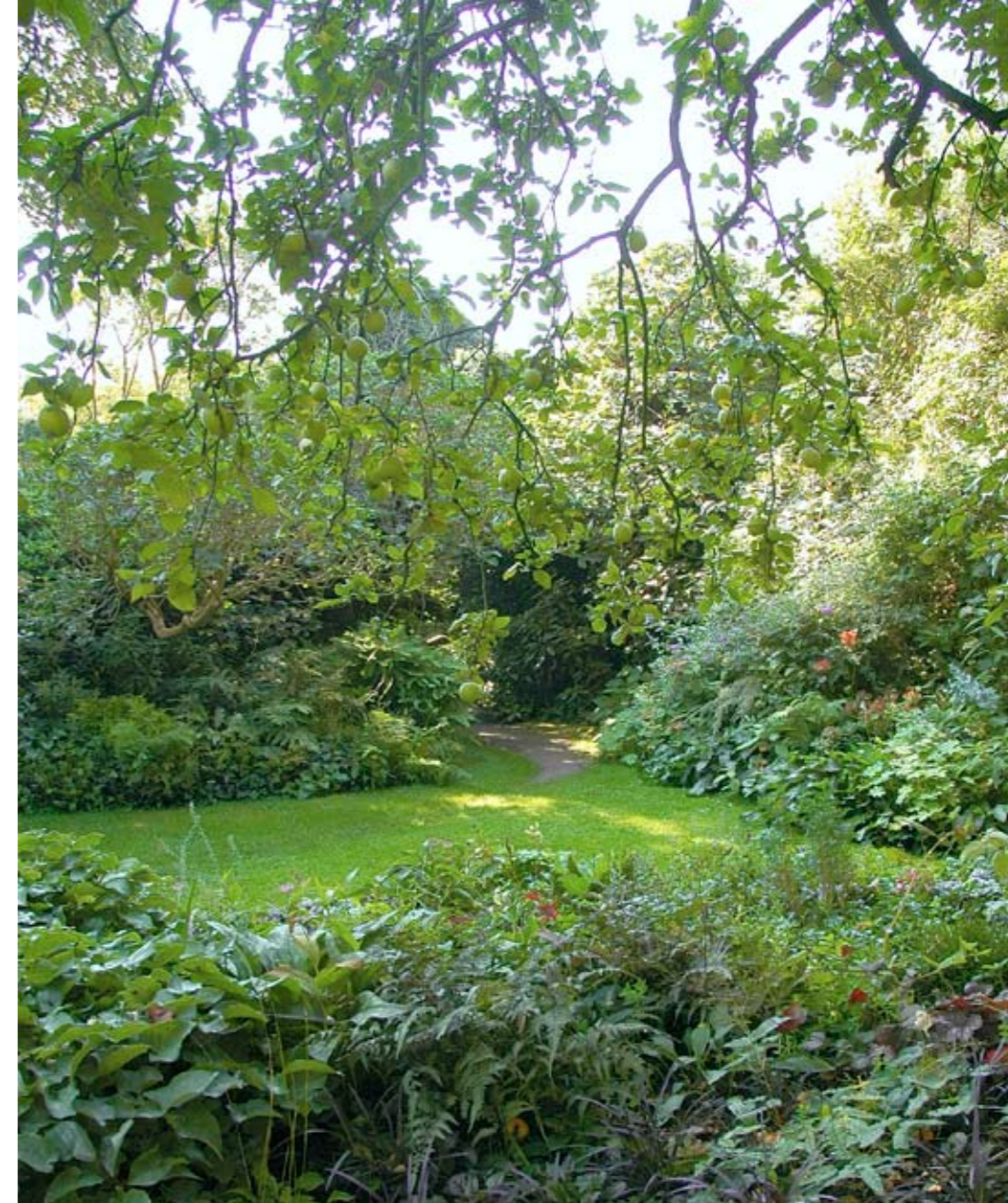
De thee is op en we gaan de tuin verkennen. Ik ben vreselijk benieuwd naar het deel van de tuin dat achter het

Hydrangea aspera 'Macrophylla'

Arisaema triphyllum in bloei.

donkere paadje ligt. In en om deze doorgang groeit en bloeit van alles dat de moeite van het bekijken waard is en, ogenschijnlijk geduldig, bewonder ik dat eerst. Het paadje geeft zijn geheimen niet snel prijs. Het slingert tussen bomen en beplanting,

en telkens is er wel iets dat het zicht 'belemmert'. Als een ware ontdekkingsreiziger baan ik mij een weg door deze stadsjungle, waarin zelfs lianen niet ontbreken. Een blik naar het eind van de tunnel onthult nog niets en de spanning in mij laat op. Ik kan mijn

ongeduld nauwelijks bedwingen, maar Harry heeft blijkbaar niets in de gaten en vertelt nog wat over een prachtige goudgroene Acer. Misschien doet hij het er wel om... Na het passeren van een imposante groep struisvarens wordt het geheim

Het uitzicht vanuit het huis met de schaduwborder op de voorgrond en het geheimzinnige paadje erachter.

...we gaan de tuin verkennen. Ik ben vreselijk benieuwd naar het deel van de tuin dat achter het donkere paadje ligt

eindelijk onthuld: we zijn beland op een grote open plek van zacht groen gras, omgeven door hoge muren en bomen, waar de tijd stil moet hebben gestaan. Er hangt een wat mysterieuze sfeer, die wordt versterkt door de plots omhoog fladderende duiven, die hun heil zoeken in het gebladerde van de bomen. Een ogenblik ben ik sprakeloos. De stadse geluiden zijn hier niet hoorbaar meer. Alleen vogels en insecten doorbreken de stilte. Dit lijkt een andere, mythische wereld, ergens ver terug in de tijd. Als een

Rosa Fleurette ('Interette')

De mythische wereld van Harry Pierik.

ontdekt land, een niet ingevuld stukje op de landkaart, dat ik nu voor het eerst binnentreed. Deze tuin laat zich moeilijk omschrijven. Het is verleidelijk allerlei lyrische woorden te gebruiken. En blijkbaar ben ik niet de enige die er zo over denkt: de tuin heeft al verscheidene dichters geïnspireerd. Dit lijkt het decor voor een sprookje, alleen de sprookjesfiguren ontbreken.

Multiculturele smeltkroes

De duiven zitten ondertussen versholven tussen het gebladerte en ik land langzaam weer met beide benen op de grond. Harry vertelt verder en helpt me uit de droom. De tuin is lang niet zo oud als hij lijkt. Sterker nog; hij is betrekkelijk jong. „Toen wij hier in 1984 kwamen wonen, behoorde dit gedeelte niet

Hydrangea serrata 'Prolifera'

Hydrangea serrata 'Kiyosumi'

„Ik vind het het mooïst als het lijkt alsof de tuin van nature zo gegroeid is. Ondertussen is alles strak geregisseerd en hebben de planten de plaatsen die ik ze toebedeeld heb”.

bij mijn tuin. Ik kon het er bij huren. Ik heb er een wildeplantentuin van gemaakt en ik heb hoogteverschillen aangebracht, verder wilde ik er niet zoveel geld aan uitgeven omdat het niet mijn eigen grond was. Het enige waar ik in investeerde was een zakdoekenboom (*Davidia involucrata*). Midden jaren negentig kreeg ik de kans dit stuk grond te kopen en toen begon het pas echt. Ik heb verschillende bomen en heesters aangeplant. In eerste instantie begon ik met alleen inheemse planten, maar na verloop

De hoge bomen om de tuin zorgen voor een prachtig spel tussen licht en schaduw.

van tijd kwamen daar Chinezen, Japanners en andere wereldbewoners bij.” Deze tuin is een multiculturele smeltkroes van nationaliteiten. De tuin van Harry is geen tropische tuin, geen Engelse landschapstuin, geen heester-tuin. Er is geen stempel op te drukken, hoogstens dat van de maker zelf. Het heeft van alles wat, maar in een combinatie die ik nog niet eerder heb gezien. Het raamwerk is allang gelegd en de tuin is inmiddels volgroeid. Maar Harry blijft sturen, planten verzamelen en opnieuw indelen. De tuin is nooit af. Ook verovert hij nog steeds terrein. Een nieuwe ‘schaduwkamer’ werd gecreëerd op een stuk grond dat in bruikleen is gegeven door burens. Deze tuin is te bereiken via een verborgen paadje. „Bezoekers die mijn tuin zonder mij verkennen, lopen hier doorgaans zo voorbij.” Dat is niet zo verwonderlijk. Het lijkt alsof je dwars door een heester stapt. Het wordt eerst donker en dan is daar opnieuw een verrassing. Varen, bamboe en allerlei prachtige schaduwplanten als eenbes, mansoor en elfenbloem vormen samen een groene oase. Mijn oog valt op een boomvaren. Dan onthult de meester in suggestie zijn geheim. Hij schuift wat van het loof opzij en ik zie pvc-buis zitten onder de vezelmat. „Ik heb de varen er bovenin geplant. Alleen het water geven is lastig, daar moet ik nog iets voor bedenken.” Aan de bomen lijken lianen te hangen. Ik weet dat er veel subtropische

planten zijn die redelijk kunnen gedijen in beschutte tuinen met ons klimaat, maar lianen... Nieuwsgierig als ik ben, vraag ik ernaar. Ook dit geheim wordt met plezier gedeeld. „Het is klimop. Klimop klimt niet alleen omhoog, maar zal na een aantal jaar ook beginnen met terugvallen. Ik heb alle blaadjes van de hangende klimop gestript en dan houd je deze mooie slierten over.” Als lianen na te bootsen zijn, dan is het wellicht ook mogelijk om (winterharde) varens als epifyten in bomen te laten groeien... Om dit voor elkaar te krijgen bedenkt Harry inventieve methodes. De varens worden met een beetje potgrond in een nylonkous geplant die vervolgens bijna onzichtbaar op boomtakken bevestigd wordt. „Eerst gebruikte ik katoen van oude T-shirts, maar dat bleek niet te werken. Na een jaar verteert de stof en valt uit elkaar. Nylon blijkt perfect voor dit doel. De varens zijn aangeslagen en groeien goed. Nu is het een kwestie van afwachten en dan is er van de hele nylonkous straks niets meer te zien.”

Onvoorspelbaar?

In deze tuin is niets recht. Paden lopen in onverwachte bochten, borders hebben gewelfde vormen en zelfs het grasveld is niet vlak. Deze tuin is nergens voorspelbaar en verrast op momenten dat je het 't minst verwacht. Zo duikt het pad ineens anderhalve meter de diepte in en sta ik oog in oog

met een prachtige *Arisaema costatum* in de border ernaast. Ik hoef er niet voor door de knieën en het mooie uitzicht op de tuin erachter krijg ik erbij cadeau. Prachtig! „Ik vind het het mooïst als het lijkt alsof de tuin van nature zo gegroeid is. Ondertussen is alles strak geregisseerd en hebben de planten de plaatsen die ik ze toebedeeld heb. Als bomen elkaar omarmen of klimmers verweven dan is dat omdat ik dat zo mooi vind.” De planten in de borders staan nonchalant door elkaar zonder elkaar te beconcurreren. Bovendien staan ze fier overeind, alsof hier nooit een hoosbui voorbij komt drijven. Het lijkt een vanzelf ontstaan natuurlijk evenwicht, maar

Clematis 'Bagatelle' (C. 'Dorothy Walton') klimt in Rosa Fleurette.

schijn bedriegt. „Als je goed kijkt, zie je een netwerk van gespannen vlieger-touw dat de planten op hun plaats houdt. Ik haal het draad wel eerst even door de modder om ervoor te zorgen dat het niet zo opvalt.” Als hij niets had gezegd, had ik niets gezien! Dan ontdek ik een jong eikje tussen de planten. Is hier dan toch een ontluikende eikel aan zijn regisseursblik ontsnapt? Ik wijs Harry erop. Hij kijkt me lachend aan. „Dat boompje heb ik daar zelf geplant omdat ik het jonge loof zo mooi vind. Als je een jonge eik steeds snoeit, houd je een mooi bossig struikje over dat elk voorjaar met prachtig bronskleurig blad tevoorschijn zal komen.” Ik had het kunnen weten!

Een charmant zithoekje voor het huis onder een appelboom.

Op bezoek

De tuin van Harry Pierik is het hele jaar door op afspraak te bezoeken. Assendorperstraat 178 8012 CE Zwolle Tel. (0031) (0)38-422 05 64 www.tuinarrypierik.nl